

Calvinisme alleen grondslag en waarborg biedt voor een geordende samenleving in de wereld, omdat het steunt en steunen wil op Gods Woord alleen.

T.

J. d. V.

UIT DE SCHRIFT

Ieder zal zijn eigen pak dragen.

En als Hij in den tempel gekomen was, kwamen tot Hem, terwijl Hij leerde, de Overpriesters en de Ouderlingen des volks, zeggende: Door wat macht doet Gij deze dingen, en Wie heeft U deze macht gegeven?

Matth. 21:23.

Aan deze vraag naar Jezus' bevoegdheid, naar Zijn volmacht, is voorafgegaan Zijn intocht te Jeruzalem. Deze intocht was geheel naar den stijl der profetie: Zie Uw koning komt! En dat de Heiland ook werkelijk Jeruzalems rechtmatige Koning was, heeft Hij bewezen met twee schoone koningsdaden. Allereerst met Zijn massagenezing in den tempel. De heerlijke genezingsdaad, waarmee Hij Zich bij Zijn volk aandienende als de theocratische Vorst, die bevoegdheid heeft om de macht der zonde te verbreken, en alzoo in Zijn rijk ieder het leven te schenken. Toen was daarop gevolgd de tempelreiniging. Zijn uitzuiveringsdaad, waarmee Hij Zich presenteerde als de Messias-Koning, die bevoegdheid heeft om de goddeloozen en de schenders van 's Heeren wet uit te roeien.

Deze beide koningsdaden demonstreerden zeer duidelijk, dat de Heiland optrad met Messiaansche bevoegdheid, dat Hij gekomen was met het recht van initiatief om de theocratie te vestigen als de groote zoon van David. Deze Messiaansche bevoegdheid straalde uit in Zijn Messiaansche daden, ja zij kwam met die daden mee. Hij was de Koning, die in Zijn Koninkrijk kwam. Zoo heeft de schare het ook begrepen. Zij hebben Hem toegejuicht: „Hosanna den Zoon Davids. Gezegend is Hij, Die komt in den Naam des Heeren. Hosanna in de hoogste hemelen.“

Wat willen dus de Overpriesters en de Ouderlingen, deze leden van het Sanhedrin, met hun vraag naar Zijn bevoegdheid en naar Zijn Zender?

Zij willen den Heiland er toe brengen Zich wederom uit te spreken over Zijn gezonden-zijn-van-den-Vader, en in verband daarmee over Zijn één-zijn-met-den-Vader. Zoo heeft de Heiland ook op het Looftuittenfeest gesproken (Joh. 7). En toen zijn de Joden zeer kwaad geworden, en hebben zij steenen genomen om Hem te dooden. En als de Heiland dat nu weer doet, dan zal het volk, dat nu nog enthousiast is, zich tegen Hem keeren. Zij willen met hun vraag naar Zijn bevoegdheid, naar Zijn volmacht, het volk tegen Hem ophitsen, zoodat Hij misshien in een oproer gedood wordt. Zij blijven dus weigeren Hem serieus te nemen. Ook na deze rijke openbaring van Zijn theocratische koningschap. Zij willen niet doen wat toch hun eerste roeping is: zich officieel over Hem uit te spreken: „De Christus of de Antichrist“, „Reformatie of revolutie“. Zij willen van Hem af zonder dat er een officieele uitspraak is van het Sanhedrin. Zij willen Hem den dood injagen zonder een doodvonnis geveld te hebben.

Maar de Heiland dringt hen dan ook terug van de straat naar de rechtszaal. Hij doet dat door te vragen naar den doop van Johannes. Zij willen het volk tegen Hem in het harnas jagen en indien mogelijk zoo van Hem afkomen. Maar één vraag naar den doop van Johannes kan de rollen omkeeren, en het volk steenen doen opnemen om hen te dooden, Lucas 20:6. Immers, naar hun hart zouden zij wel willen zeggen, dat de doop van Johannes uit de menschen is. Maar hoe zullen zij dat bewijzen aan de schare, die hem voor een profeet houdt? Zij willen zich op straat van Hem af maken. Neen, zegt Jezus, niet op straat, maar in de rechtszaal.

Hij wil niet in een oproer vallen, of door sluipmoordenaarshanden gedood worden. Hij dringt Zijn wettige overheid terug van de straat naar de rechtszaal. En daar zal zij over Zijn bevoegdheid, over Zijn volmacht handelen. En daar zal zij een officieele uitspraak moeten doen, en officieel vonnis vellen. Zij zal Hem zelf naar Pilatus moeten brengen, en moeten verklaren: „Hij is des doods schuldig“.

Jezus gaat wel sterven, omdat Hij Zijn ziel gaat geven tot een rantsoen voor velen. Maar eer Hij sterft, zet Hij ieder op zijn eigen plaats, opdat ieder zijn eigen verantwoordelijkheid drage voor Zijn dood. Het Sanhedrin wil niet officieel zeggen: „Hij is des doods schuldig“. En toch zal er straks een officieel vonnis zijn. Pilatus wil ook zijn handen in onschuld wasschen. En toch zal hij officieel bevelen geven voor Jezus' dood. Het volk wil zich niet over Hem uitspreken: de Christus of de Antichrist. En toch zal het straks roepen: „Zijn bloed kome over ons en onze kinderen.“

Hier is de majesteit van Christus, Die sterven gaat. Hij zet ieder op zijn eigen plaats, het Sanhedrin, Herodes, Pilatus, het volk. Hij dringt ieder heen naar zijn eigen verantwoordelijkheid, om die ook te dragen. En gezet op zijn eigen plaats en beladen met eigen verantwoordelijkheid, zal ieder de vraag hebben te beantwoorden waarom om hij dezen Messias-Koning naar het hart gestoken heeft. Waarom? En dan zal ieders antwoord zijn: „omdat mijn zondig vleesch Hem niet begeerde, Hem niet wilde“.

Zoo hebben wij Christus hier te zien. Hij zet ieder op zijn plaats. En nu is die man welgelukzalig, die zich door Christus op zijn plaats laat zetten, en die zich door Hem met eigen verantwoordelijkheid laat beladen. Want die mensch zal zijn zonde beweenen en erkennen, dat hij den schoonen Messias-Koning gedood heeft. En dien mensch zal barmhartigheid geschieden.

H.

v. d. B.

KERKELUK LEVEN

De kerken in Synode saamgekomen. (VI.)

In art. 41 K.O., dat handelt over de classieale vergaderingen, staat: „In welke samenkomsten de Dienaars bij beurt, of anderszins die van dezelfde vergadering verkozen wordt, presideeren zullen, zoo nochtans, dat dezelfde tweemaal achtereenvolgens niet zal mogen verkozen worden“. Dus afwisseling in voorzitterschap bij de classieale vergaderingen. Niet tweemaal achter elkander dezelfde voorzitter. Met die bepaling wordt een beginsel aangegeven, dat verdere toepassing dient te vinden. Het is de vrees voor hiërarchie, die achter deze bepaling werkt.

Ter classie vaardigen de kerkeraden gewoonlijk telkens eenen anderen ouderling af. En heeft eene kerk meer dan één dienaar des Woords, dan worden dezen ook elk op zijne beurt met keurstem gedeputeerd. De andere dienaren der gemeente mogen dan met adviseerende stem ter classievergadering verschijnen.

Dat beginsel van afwisseling ter voorkoming van hiërarchische overheersching behoort nu ook zijne toepassing te vinden ten aanzien van de particuliere en de generale Synodes. Voorzoofer eenigszins mogelijk moeten elken keer andere dienaren des Woords en andere ouderlingen naar de particuliere Synodes afgevaardigd worden, en uit deze wederom telkens andere dienaren des Woords en andere ouderlingen naar de generale Synodes. Het moeten niet steeds dezelfde ambtsdragers, dienaren des Woords en ouderlingen, zijn, die ter Synode, particuliere en generale, komen. Die Synodes moeten niet zoowat vaste colleges vormen, vooral wat de dienaren des Woords betreft. Steeds moeten anderen gezonden worden, zooveel dit maar eenigszins mogelijk is.

Moge dat enig nadeel meebrengen met betrekking tot de techniek van het synodale vergaderen en werken, daar staat het veel grootere voordeel tegenover, dat de synodes dan te minder vaste colleges vormen, gelijk zij anders veel op de Haagsche Synode van de Hervormde Kerk kunnen gaan gelijken. En ook is er dan het voordeel, dat veel meer ambtsdragers ter Synode werkzaam worden. Wel niet elken keer in aantal. Maar in den loop van enkele jaren. Het beginsel en ideaal, dat uitgedrukt wordt door den term „de kerken in Synode saamgekomen“ wordt dan iets beter verwerkelijkt, n.l. in verloop van eenige jaren.

Zegt men, dat men de besten en geschiktsten kiezen moet, en dat dit de vroegere afgevaardigden zijn, dan moeten wij niet vergeten, dat de liberalen vroeger ook zeiden, voor allerlei ambten en betrekkingen de meest bekwaam en geschiktsten te benoemen, wat dan hun ondanke juist ten nadeele van niet-liberalen moest uitvallen. Dergelijk argument moet men maar niet gebruiken. Wie weet, welke uitnemende mannen nooit worden afgevaardigd, die mogelijk beter werk zouden leveren, dan wie wel werden gedeputeerd. Het is meer malen de sleur, die dezelfde telkens weer doet kiezen, zonder dat naar de meeste geschiktheid gevraagd wordt. Wie zal tevoren ook recht over die geschiktheid en meerdere en meeste geschiktheid kunnen oordeelen. De een is gemeenlijk meer voor dit werk, de ander voor dat werk, dat door de Synodes gedaan moet worden, bekwaam. Wanneer nu eenmaal met de sleur om steeds weer dezelfde te kiezen, gebroken wordt, en telkens anderen worden gedeputeerd, voorzoofer dit mogelijk is, dan kan ook dat meehelpen, hiërarchische overheersching der kerken te voorkomen, eenige meerdere personen aan den synodalen arbeid te doen deelnemen, en de Synodes geen vrijwel vaste lichamen te doen vormen.

Daarbij dient het beginsel in art. 41 K.O. aangegeven ook daarin zijne uitwerking te vinden, dat synodale deputaten voor zaken van alle kerken, zooals Theologische School, Zending, verband onder kerken met de Vrije Universiteit, Art. 13 K.O., niet als afgevaardigden ter generale Synode gezonden worden. Voorzoofer de hun ter uitvoering of behartiging opgedragen belangen betreft, komen zij toch als adviseerende leden wel ter Synode. Maar geen afgevaardigden met keurstem moeten ter Synode zijn als in dubbele qualiteit, d.w.z. zoo, dat zij daar over eigen werk in andere qualiteit zouden krijgen te oordeelen. Wederom geldt hierbij de beperking: voorzoofer het kan.

Eenerzijds dus zooveel mogelijk tevoren aan de kerken toegezonden en bekend gemaakt, wat ter synodale tafel komt of moet komen, rapporten en dergelijke, opdat de kerken daarover kunnen spreken en handelen en voorgelicht worden, en anderzijds telkens afwisseling van afgevaardigden. Dan kan het meer zijn, dat de kerken zich ter Synode uitspreken, en dat hetgeen ter Synode besloten wordt, door de kerken gewild wordt. En dan wordt het gevaar van vaste colleges wat de afgevaardigden betreft, en daarmee het gevaar van hiërarchische overheersching der kerken door de afgevaardigden-Synodes, te meer geweerd.

Dat gevaar zal wel nimmer op deze zondige aarde geheel voorkomen kunnen worden. Maar de kerken zijn toch verplicht, te doen wat zij kunnen, om dit gevaar te weren. En met hetgeen in dit en in het vorige artikel werd aangedrongen, zijn twee middelen genoemd, die de werking van het systeem van afvaardiging iets beter kunnen doen loopen, zoodat „de kerken in Synode saamgekomen“ eenigszins meer zijn recht bekomen voor wat synodale samenstelling en werkzaamheid betreft.

Maar daar is nog iets anders bij mogelijk.

S. GREIJNDANUS.

Nadere verklaring.

In het „Leeuwarder Kerkblad“ van 7 Jan. j.l. schreef Dr W. A. van Es: „Wij althans willen wel erkennen, dat we ons kunnen denken, dat er zijn, die lettende op de huidige kerkelijke geschillen onder ons, en de plaats, welke de persoon van Prof. Schilder daarbij inneemt, en ook de moeilijkheden — waarmee onze zusterkerken in N.-Amerika pas hebben te worstelen gehad — niet tegenstaande alle waardeering voor de talenten van Prof. Schilder, niet zonder zorg van zijn reis naar Amerika hebben kennis genomen; hoewel ook wij liever hadden gezien met het oog op de bestaande verhouding, dat de bedoelde overname zou zijn achterwege gebleven“.

Eenvoudige lezing dezer, naar ik meende duidelijke, woorden, deed, zoo dacht ik, zien, dat Dr W. A. van Es daarmee aangaf, dat hij gronden voor de geuite zorg omtrent Prof. Schilders reis naar Amerika zag en erkende, en die zorg wel als eenigszins rechtmatig verklaarde. En in de tweede plaats, dat hij er mee deed uitkomen, dat die zorg betrof de mogelijkheid, dat die reis weer moeilijkheden zoude kunnen bewerken voor de kerken in N.-Amerika na den strijd, dien zij pas doorworstelden. En dat ten derde, omdat er over de huidige kerkelijke geschillen onder ons en de plaats, die Prof. Schilder daarbij inneemt, zonder eenige nadere begrenzing of bepaling in gesproken wordt, en die geschillen op de Synode in 1936 en in de brochures van Prof. Hepp en elders, voorgesteld zijn als ook confessioneele afwijkingen in te sluiten, en daarbij ook Prof. Schilder van zulke afwijkingen is beschuldigd, deze woorden uitdrukten, dat er grond was voor de zorg omtrent Prof. Schilders confessioneele zuiverheid. En dat dus dezelfde woorden, die zekere verklaring of rechtvaardiging van het doen van Prof. Dr H. H. Kuyper trachten te geven, daarentegen Prof. Dr K. Schilder in zijne ambtseer aantasten.

Maar bij eene samenspreking tusschen het Curatorium van de Theologische School en mij over het artikel Tweeërlei curatorschap in „De Reformatie“ van 13 Jan. j.l., vernam ik van Dr W. A. van Es, dat de strekking dezer woorden aldus gansch onjuist werd opgevat, en dat deze passage in het geheel niet eens schaduw moest werpen op Prof. Schilder en zijn confessioneele ongereptheid. Natuurlijk neem ik op dit zeggen genoemd artikel, dat aldus op eene niet juiste interpretatie van deze passage gebaseerd zou zijn, met betuiging van leedwezen terug.

S. GREIJNDANUS.

Dr J. van Lonkhuyzen's brochure over art. 36 onzer Geloofsbelijdenis.

Met het rechte inzicht in de door Gods Woord geëischte verhouding tusschen „Staat“ en „Kerk“ in algemeenen zin zijn wij nog niet tot groote klaarheid gekomen. En evenmin met dat aangaande Gods wil betreffende die verhouding in de huidige toestanden op staatkundig en kerkelijk gebied ook in ons land. De twijfelvraag mag opkomen, of wij ooit daarin helder inzicht zullen verkrijgen. En zoo ja, dan zou de praktijk nog moeten volgen, die echter ook nu reeds gedurig allerlei beslissingen vraagt. Het staat in dezen niet zoo florissant met ons, noch met onze kennis, noch met ons handelen. Onze Vaders hebben in art. 36 onzer Geloofsbelijdenis hun geloof inzake die verhouding en betreffende de roeping van de overheid ten aanzien van Godsdienst en kerk beliden. En wij doen dat met hen. Doch in 1905 is door de Synode te Utrecht een klein gedeelte uit dat art. 36 geschrapt. Maar wat staan bleef, bevat toch ook, wat bij niet weinigen evenzeer bezwaar ontmoet, b.v. dat de overheid geroepen zou zijn „het woord des Evangelies overal te doen prediken“.

Dr J. van Lonkhuyzen heeft er goed aan gedaan, een studie aan art. 36 onzer Geloofsbelijdenis te wijden. Zij heet: De blijvende Schriftuurlijke grondgedachte van art. 36 onzer Geloofsbelijdenis, en verscheen bij T. Wever te Franeker. Hij stelt in het licht, hoe Calvin en anderen onze Vaders in kerkelijk opzicht, hunne beschouwing over de overheidstroeping ten aanzien van de kerk gevormd hebben naar de roeping en het gedrag van de overheid en van vrome koningen bij Israël of Juda tegenover den dienst van God en den tempeldienst, en dat op deze beschouwing ook art. 36 onzer Geloofsbelijdenis staat gebouwd. Van belang daarbij zijn een paar Bijlagen, die hij aan zijne brochure heeft toegevoegd. Omdat nu echter de verhouding tusschen overheid en kerk eene andere is

dan bij Israëls onderscheid niet goed. verkeerde Westminster zooals ik dan en in kerk Lonkhuyzen op den weg in de politiek betreft, kerken van Calvijn zijn Oud-Ten we, dat het telijk kerk bepaalde. St. betreffende godsdienst, pen — en dan vervolg volk en lei overheid be en te diene zoo weinig!

De J. Wel

In „De V. schrift. De uit Jeruz. Rapids van hoorden we gezegd, Zon naar De K. er Zondagn bediening d. is, Bedienat

In de dri drie stadien volgens be. Eerst was groote schai schen in he geen ruimte compliment was. Nieuw die en die e begeleiding, het podium gebouw. En De Van Wij den kansel verwachting

Maar een ming. We l om Prof. Dr niet in orde wij aanston om uit eige verdrijven a

En God eenvoudigh wij spoedig als gemeen Geest tot de maar het v beslag op o

Het ging. Schriftgedes Het milieu

's Heeren ti reis was m ons geschil tot tijd en v zou hebben.

En dat niet op grond v hem te doo

Midian b van Sara. I des verbon

Pascha, he werd door van het gra

zoos werd hij naar E

huis, opdat huis zou ti

Er zijn ri hondseische zegeningen, verbond, m in het verl

Wij dan! vooral en l beden, dat bewerkte st door het o

de rijke vr

Het Pens

De tegen kanten, pr algemeene l aanbevolen